

школярів, заснована на розробках американської школи педагогіки. Сьогодні система тестування для оцінки рівня знань абітурієнтів застосовується в багатьох країнах світу: Австралії, Бразилії, Франції, Росії, Німеччині, Індії, Китаї, Ізраїлі та в багатьох інших.

Історія зовнішнього незалежного оцінювання в Україні починається у 1993 році, коли був проведений експеримент – тестування в декількох школах. В 2006 році почав працювати Український центр оцінювання якості освіти, створені вісім регіональних центрів. В 2008 році проходження зовнішнього незалежного оцінювання стала обов'язковою умовою для вступу до ВНЗ. Тестування проводилося з української мови та літератури, історії України, всесвітньої історії, зарубіжної літератури, хімії, біології, фізики, математики, основ права, географії й основ економіки. В 2009 році були додані іноземні мови: англійська, французька, іспанська та німецька. Випускники могли пройти тестування з п'яти предметів, обов'язковим залишився тест з української мови та літератури [3].

Необхідно зазначити значення впровадження зовнішнього незалежного оцінювання в освітній простір України. Вплив відбувся як на зміни в суспільстві, так і на покращення системи вищої освіти та шкільної освіти. Введення ЗНО в Україні дало можливість підвищити якість освіти, насамперед через покращення умов вступу абітурієнтів до ВНЗ. Якщо абітурієнт вступає до ВНЗ на основі результатів зовнішнього оцінювання, то це забезпечує йому справедливий доступ до вищої освіти.

Сьогодні впровадження тестових технологій в освітній простір України є, з одного боку, закономірністю розвитку тестування в світі, а з іншого – нагальною потребою раціоналізації освітнього процесу.

Література

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 375с.
2. Зинченко В. П. Большой психологический словарь / В. П. Зинченко, Б. Г. Мещеряков. – 4-е изд., расш. – М.: Высш. шк., 2003. – 456 с.
3. Історія незалежного тестування в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita.ua/test/training/5048/>
4. Кадневский В. М. Тестовая культура как феномен цивилизации // Образование: исследовано в мире [Электронный ресурс] / В.М. Кадневский. – М. : ОІМ.RU. – Режим доступа: <http://www.oim.ru>.
5. Кизименко Л.Д., Бедна Л.М. Словник-довідник соціального працівника. Львів: Видавництво Дослідницького Центру Міністерства освіти і науки України, 2000. – 68 с.
6. Український центр оцінювання якості освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://testportal.gov.ua/about/>

УДК: 372.881.111.1(043)

Плотникова Елена
Мариуполь,
Фризби Мартин,
Великобритания

ВЛИЯНИЕ АУТЕНТИЧНОЙ ЯЗЫКОВОЙ СРЕДЫ НА ФОРМИРОВАНИЕ РЕЧЕВОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ ФИЛОЛОГОВ

В данной статье обобщен опыт организации стажировок студентов МГУ в Колледже Фризби (Великобритания) и результатом многих наблюдений за процессами, происходящими со студентами во время их общения с носителями языка. Стажировка является продолжением научно-методической работы и подтверждением на практике теоретических основ.

Известно, что перемена привычной классной аудитории и русскоязычного преподавателя, обладающего тем же социокультурным менталитетом, что и студенты, на непривычную обстановку страны изучаемого языка, требует от студентов мобилизации всех полученных ранее знаний. Вся информация, описанная в учебниках, пособиях, учебных компьютерных программах вдруг оживает на глазах стажировующихся, вовлекая их в языковую среду, где главной целью становится не только употребление заученной фразы из учебного текста, а жизненно важные цели: быть понятым в различных ситуациях, выразить свое мнение, обсудить вопрос, отстаивать свою точку зрения. Эти задачи обостряют умения и навыки студентов, полученные в аудиториях, заставляют принимать адекватные решения без ожидания реакции преподавателя и оценки своих знаний.

Элемент новизны и непредсказуемости, сопровождающий стажировующихся студентов, положительно влияет на них и в корне изменяет их отношение к изучению языка и к самому языку в целом. Речевые аспекты перестают существовать в аспектах, но сливаются в единое социокультурное целое, становясь средством общения и способом познания. Искусственно создаваемые ситуации в аудиториях отходят на второй план, оставляя студента один на один с англоязычной культурой. Преодолевая культурный шок, студенты вступают в непосредственный диалог с носителем языка, пользуясь развитой речевой компетенцией и знаниями, полученными в учебной аудитории. Таким образом, теоретико-практический багаж знаний студентов становится базой для практической реализации и развития имеющихся навыков.

Обучение в Колледже Фризби, куда приезжают студенты из многих стран Европы и Азии, и с которым Мариупольский государственный университет имеет долгосрочную программу сотрудничества, подкрепленную договором, построено по принципу соединения воедино всех аспектов иностранного языка: грамматики, говорения, письма, аудирования и чтения. Целью курса является активизация всех видов речевой деятельности в естественной обстановке посредством интенсивного курса обучения в количестве шестидесяти часов в течении десяти дней. Курс предполагает знакомство с британскими средствами массовой информации, обсуждение злободневных событий, проблемных статей, знакомство с лучшими представителями английской культуры и литературы. Последующие посещения Национальной галереи и Британского музея в Лондоне, музея Фицуильяма в Кембридже усилят полученные впечатления. Неформальная дружеская атмосфера в учебных аудиториях устанавливается с первых минут общения с преподавателями Колледжа. Их цель – добиться раскрепощения студентов, дать им возможность выговориться, понять и решить свои проблемы, развить свои сильные стороны и продемонстрировать их в обсуждениях предлагаемых ситуаций, написании кратких эссе и защите своих взглядов. Преподаватели колледжа – яркие творческие личности – читают свои стихотворения на уроках, предлагают музыку для прослушивания, объясняют тексты песен, предлагают для прослушивания художественное чтение романов английских писателей, к примеру, роман Чарльза Диккенса «Дэвид Копперфилд», многие страницы которого были написаны как раз в городе Грейт Ярмуте, где находится колледж. В области грамматики внимание уделяется практической стороне употребления времен в сравнении и сопоставлении.

Немаловажен факт расположения колледжа в небольшом английском городке, где студенты могут прочувствовать образ жизни, который ведут жители страны. Наблюдения за студентами после стажировки показывают, что преодоление языкового и психологического барьеров происходит раз и навсегда. По возвращению домой студенты свободнее выражают свои мысли, проявляют активный интерес в дальнейшем обучении в университете. Следует также подчеркнуть, что подобный эффект наблюдается только в тех школах, где предлагается полноценное интенсивное целенаправленное обучение с большим количеством внеурочного неформального общения с иноязычными студентами и принимающими семьями.

Приходим к выводу, что в результате стажировки и насыщенной программы пребывания в Великобритании происходит психологический сдвиг в сознании, в результате

которого студент ощущает себя по отношению к изучаемому языку не вне его, а внутри него как социокультурного явления, приближаясь тем самым к установлению с ним таких же отношений, как и с родным языком. Констатируем безусловное благотворное влияние аутентичной среды на формирование речевой компетенции, также как и на формирование мировоззренческой позиции в отношении культуры страны изучаемого языка.

УДК: 371.14

Проценко Олена
Маріуполь

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДО ПЕДАГОГІЧНОГО ДИСКУРСУ

Підготовка майбутнього викладача вищого навчального закладу в сучасних умовах модернізації освіти в Україні передбачає оновлення змісту професійно орієнтованих курсів. Поряд з традиційними, усталеними поняттями студенти опановують ті поняття, що поступово вводяться в науковий обіг лінгводидактики й методики навчання окремих дисциплін. До таких термінів належать поняття педагогічного дискурсу, неоднозначно трактоване різними гуманітарними науками, де зустрічається широке й вузьке його тлумачення.

Теоретичні засади дискурсу досліджували зарубіжні й вітчизняні вчені, зокрема Ш. Баллі, Е. Бенвеніст, Р. Крейд, Б. Палек, М. Фуко, М. Хомський; Н. Арутюнова, М. Бахтін, О. Богданова, А. Вежбицька, В. Дем'янков, І. Ільїн, Ю. Караулов, М. Макаров, Ю. Степанов. Вивченню проблем педагогічного дискурсу присвячені роботи Л. Антонової, Т. Ладиженської, Д. Макарової, А. Михальської тощо.

Метою статті є визначення основних напрямів організації підготовки майбутніх викладачів вищого навчального закладу до реалізації педагогічного дискурсу.

Педагогічний дискурс в соціо- і прагмалінгвістичних дослідженнях постає як соціально детермінований тип спілкування, відповідно, мовленнєва діяльність педагога – це спосіб, навчальний текст – форма (зовнішнє вираження мовленнєвого спілкування в мовному коді), а мова навчальної терміносфери – засіб, знаряддя здійснення навчально-мовленнєвої діяльності. Незважаючи на використання термінів «спілкування», «взаємодія», педагогічний дискурс характеризується як комунікативно-прагматичний зразок мовленнєвої поведінки викладача, що здійснюється у сфері організованого навчання й має відповідний набір інваріантних і змінних ознак: соціальних норм, відношень, ролей, конвенцій, показників інтерактивності тощо [2, с.9].

Взаємодія учасників педагогічного дискурсу здійснюється відповідно до їх статусно-рольових характеристик в різних комбінаціях агентів та клієнтів дискурсу: викладач-студент, студент-студент, запрошений експерт-студент, викладач-батьки. У цьому контексті інтерес представляють основні дискурсивні вміння майбутнього викладача, а саме: вміння рефлексувати та імпровізувати, вміння прогнозувати, передбачати (антиципація), вміння ефективно слухати, запам'ятовувати, вміння проявляти емпатію, толерантність, вміння протистояти деструктивним явищам у спілкуванні (мовленнєва агресія, словесне маніпулювання, вульгаризація, жаргонізація мовлення) [1, с.40].

У процесі формування і вдосконалення означених вмінь у майбутніх викладачів, слід враховувати основні особливості педагогічного дискурсу, що представлені у таких позиціях як:

- своєрідній суспільній меті (соціалізації члена суспільства, розширенні його пізнавальних можливостей у організованому навчальному процесі);
- особливостях психологічних характеристик суб'єктів педагогічного спілкування, що виявляється в мотивації діяльності (наприклад, пов'язаної навчанням мови чи опануванням мови для подальшого становлення особистості);